

Etuuspalvelut
Lakiyksikkö / Salmela Jonna

24.9.2020

Kela 94/010/2020

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen sosiaali- ja terveysvaliokunnassa 25.9.2020

HE 107/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- turvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain ja Eläke- turvakeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Kansaneläkelaitos (jäljempänä Kela) on lausunut 24.6.2020 sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain ja Eläketurvakeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.

Kelan näkökulmasta hallituksen esityksessä painottuvat erityisesti seuraavat seikat:

Kelan rooli henkilön tunnistuspalvelussa

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitettiin kokonaisuudessaan kumottavaksi EESSI-lain 18 §, jossa todetaan kunkin viranomaisen, laitoksen ja elimen toimivan omien tietojensa rekisterinpitäjänä. Tätä perusteltiin sillä, että asiasta on sovittu Kelan ja muiden laitosten välisellä puitesopimuksella. Kelan esitti näkemyksensä, että pääsääntö kunkin yhteyspisteen tietojärjestelmäpalvelua käyttävän laitoksen rekisterinpitäjyydestä omien tietojensa osalta on tarpeellista todeta lain tasolla. Ilman säännöstä laista saa sen 17 §:n valossa käsityksen, että Kelan rooli olisi vain toimia henkilötietojen käsittelijänä yhteyspisteen ylläpitäjän roolissa ja, että Kela toimisi rekisterinpitäjänä ainoastaan henkilön tunnistuspalveluun tallennettavien tietojen osalta.

Tämä Kelan esittämä muutos tehtiin hallituksen esitykseen niin, että kunkin laitoksen toimimisesta rekisterinpitäjänä omien tietojensa osalta on ehdotettu säilytettäväksi 18 §:ssä. Kela pitää tärkeänä, että sen rooli rekisterinpitäjänä henkilön tunnistuspalveluun tallennettujen tietojen osalta on selkeästi kirjattu lakiin.

Kelan rooli toimivaltaisena laitoksena

Lausunnossaan Kela toi esille myös tarpeen täsmentää Kelan roolia toimivaltaisena laitoksena rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain mukaan maksettavien sairaanhoitokorvausten osalta sekä takuueläkkeen, joka on perusasetuksessa tarkoitettu vähimmäiseläke ja eläketuen, joka on

perusasetuksessa tarkoitettu varhaiseläke-etuus, osalta. Nämä tarkennukset on huomioitu hallituksen esityksessä.

Yhteyspisteen tietojärjestelmäpalvelun kustannukset

Kela pitää yhteyspisteen kustannuksia koskevaa esityksen 25 §:n muutosta hyvänä. Sen mukaan myös ne yhteyspisteen tietojärjestelmäpalvelua käyttävät laitokset, joilla ei mahdollisesti ole lainkaan sanomaliikennettä vuoden aikana, voidaan velvoittaa osallistumaan yhteyspisteen tietojärjestelmäpalvelun ylläpitokustannuksiin joltain osin. Yhteyspisteen tietojärjestelmäpalvelun ylläpidosta syntyy joka tapauksessa kiinteitä kustannuksia, joten velvoitetta osallistua kustannuksiin ei ole tarkoituksenmukaista sitoa pelkästään sanomien määrään.

Eläketurvakeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttaminen

Kela on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota Eläketurvakeskuksesta annetun lain 2 §:n muutoksiin. Kelan toimivalta lainvalinta-asioissa ilmenee siten, että Kelalle kuuluvat ne asiat, jotka eivät Eläketurvakeskuksesta annetun lain mukaan kuulu Eläketurvakeskuksen toimivaltaan. Tämän vuoksi Eläketurvakeskuksesta annetun lain muutoksilla voi olla merkitystä myös Kelan toimivaltaan.

Kela pitää hyvänä sitä, että Eläketurvakeskuksesta annetun lain 2 §:ää koskeviin yksityiskohtaisiin perusteluihin on lisätty toteamus siitä, että muutos ei vaikuttaisi etuusasioiden käsittelyyn sosiaaliturvalaitoksissa, eikä muuttaisi Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen välistä toimivallan jakoa.